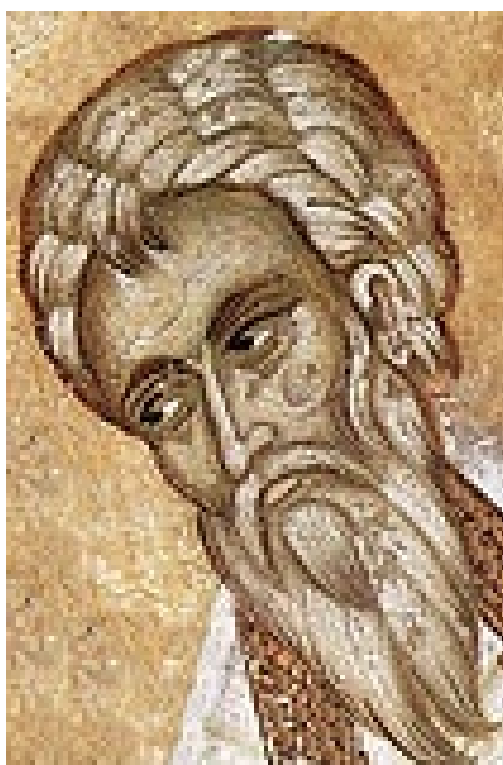

Вяра

31.03 по еретическия, †18 март по православния календар - Свети Кирил, архиепископ Иерусалимски. Свв. мъченици Трофим и Евкарпий

Свети Кирил, архиепископ Иерусалимски († 386 г.)

Свети Кирил Иерусалимски произхождал от благочестиви родители, които дали на своя син строго християнско възпитание. Той приел монашество при царуването на Константин Велики, а при неговия син Констанций, след смъртта на архиепископ Максим, бил избран за архиепископ на Иерусалимската катедра. Като имал силна ревност за съхраняването на чистотата на християнското учение, свети Кирил, бидейки архиепископ, дейно и неуморно се борел и проповядвал срещу ересите на Арий и Македоний. С това той предизвикал срещу себе си силната вражда на падналите в арианската ерес епископи, между които бил митрополитът на Кесария Палестинска Акакий, който станал главен виновник за първото изгнание на свети Кирил.

Веднъж, на празника Света Троица в 351 г., в три часа през деня, в Иерусалим било наблюдавано следното чудесно явление: на небето се явил знакът на честния Кръст, който

сияел с ослепителна светлина; започващ от Голгота, той се простирал чак до Елеонската планина. Тъй като император Констанций бил привърженик на арианите и притеснявал православните, като по всякакъв начин покровителствал и оказвал съдействие на еретиците, свети Кирил му изпратил писмо, в което описвал това чудесно явление и го увещавал да остави пътя на заблудата и да се обърне към православието.

Междувременно митрополит Акакий, със съдействието на императора, комуто той бил приближен, се надигнал срещу свети Кирил заради това, че го изобличавал в ерес и не му се подчинявал, въпреки че Иерусалим в това време бил подчинен в църковно отношение на Кесарийския митрополит; това станало вследствие на западането на Иерусалим след разрушаването му от римляните. А свети Кирил, от своя страна, не само че не искал да се подчинява на митрополита еретик, който отгоре на това бил низвергнат от поместния Сардикийски събор, но и го изобличавал за злоупотребите му с църковната власт и за надвишаване на правата, които му давали каноните. Поради посочените причини свети Кирил не считал за възможно да се подчинява на митрополит Акакий. Освен това, светителят твърдял обратното - че Кесария Палестинска трябва да е подчинена на Иерусалим, защото Иерусалимската църква е майка на всички църкви; още повече, че и Сардикийският събор, който низвергнал Акакий, предал неговата област под духовната власт на предшественика на свети Кирил - Иерусалимския архиепископ Максим.

Проникнат от враждебно чувство към свети Кирил, Акакий намерил повод да го отстрани. На свикания от него събор той предложил свети Кирил да бъде низвергнат и при съдействието на епископите еретици, низвергнатият митрополит еретик свалил от Иерусалимската катедра православния архиепископ и със сила го заставил да се

отстрани от пределите на Иерусалим. Свети Кирил отначало отишъл в Тарс при епископ Силван. Като видял, че последният не съвсем правилно разбира някои догмати на вярата, свети Кирил му посочил неговите отклонения и го утвърдил в православието. Като чул за това, Акакий написал писмо на Силван, в което го известявал за низвержението на свети Кирил и го съветвал или да прекрати всякакво общение с него, или в краен случай да му забрани да извършва богослужение в намиращата се под неговото управление църковна област. Но Силван не послушал Акакий, той почитал свети Кирил като благочестив човек, който със своето учение наставлявал и утвърдявал мнозина в православието; а за самото изгнание Силван знаел, че то е предизвикано не от някаква вина на свети Кирил, а единствено от завистта и ненавистта на Акакий.

След известно време в Селевкия се състоял поместен събор, на който дошли 150 епископи. Между тях бил и свети Кирил. Преди да започнат заседанията на събора, Акакий поискал да бъде отстранен от тях отлъченият от него свети Кирил. Мнозина от епископите не се съгласявали с това. Тогава Акакий, като оставил събора, заминал за Цариград. Тук той оклеветил пред императора и пред патриарх Евдоксий напуснатия от него събор, нарекъл го сборище на зли хора, които са се събрали не за полза, а за да донесат вреда на Църквата. Акакий съумял да предизвика у императора особено силно негодувание срещу свети Кирил. Той излъгал, че свети Кирил продал драгоценната свещена одежда, която била подарена от Константин Велики на Иерусалимския архиепископ Макарий. Императорът толкова силно се разгневил, че изпратил свети Кирил на заточение.

След смъртта на Констанций на престола се възкачил Юлиан Отстъпник. В първите години на своето царуване той, за да се покаже благочестив, отменил всички постановления на

Констанций, насочени срещу православните. По заповед на Юлиан били освободени от заточение всички православни епископи, които по-рано били изпратени в изгнание от Констанций. Тогава бил възвърнат на неговата катедра и свети Кирил. Като се затвърдил на престола, Юлиан открито се отрекъл от Христа. Той облагодетелствал евреите само защото били врагове на християните. Между другото, той не само им позволил да си построят нов храм на мястото на разрушения от римляните, но и щедро им помагал с част от парите, които държавата събирала от данъци. Още щом се сложило началото на това богохулно по своите намерения дело, свети Кирил предричал пред своите приближени, че думите на Христа за пълното разрушение на храма и за неговата по-нататъшна съдба - “няма да остане камък на камък, който да не бъде сринат” (Лук. 21:6) - несъмнено ще се изпълнят. Свети Кирил молил Владиката Христа да не допусне започналото нечестиво дело да стигне до край, но да го разруши заедно с строежите на неговите строители. Господ чул молитвата на Своя раб и изпълнил Своего предсказание за това, че всички Негови думи непременно ще се изпълнят. Една нощ силно земетресение разтърсило всичко, така че разрушило дори и оцелелите основи на построения от Соломон храм, както и камъните, които току-що били надградени от евреите; и всичко това било разнесено като прах от невидима Божия сила. Когато настъпил денят, всички се удивлявали на извършеното чудо. А когато евреите се опитали отново да се заемат с работа, от небето паднал огън и унищожил приготвените материали и инструменти. Голям ужас обхванал всички. На следващата нощ върху дрехите на евреите се появил знакът на кръста, който те с нищо не могли да премахнат.

След това свети Кирил, чието предсказание за изпълнението

на Христовите думи така неоспоримо се сбъднало, отново бил изпратен в изгнание. Негов заместник по всяка вероятност бил свети Кириак. Той бил иудеин по произход и преди това носил името Иуда. По времето, когато царица Елена търсила Господния Кръст, той и показал мястото, където бил скрит Кръстът. След това той се кръстил и получил името Кириак.

Прочее, след изгонването на свети Кирил свети Кириак не за дълго време заемал неговото място. Той скоро претърпял мъченическа смърт от Юлиан, заради изповядването си на Христа. След загиването на Юлиан свети Кирил отново се върнал на Иерусалимската катедра, но отново бил изгонен заради благочестието си и непримиримата си борба срещу еретиците от император Валент, ревностен привърженик на Ариевото лъжеучение. Накрая, при Теодосий Велики, свети Кирил бил върнат с чест в Иерусалим. В продължение на осем години той с истинска пастирска ревност управлявал Църквата и починал в Господа, оставяйки ни като наследство своите многополезни писания.

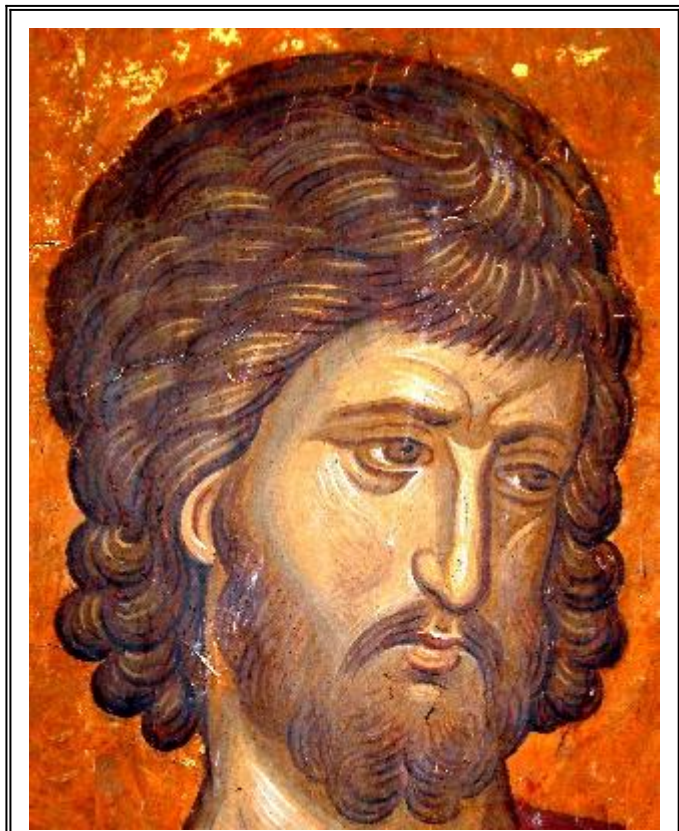
Кондак, глас 1:

Языком твоим мудре, божественными вдохновенми,
просветил еси твоя люди, едину чести Троицу, естеством
нераздельну, разделяему же лица. Темже радующесе,
всесвятую твою память празднуем, иже к Богу молитвенника
тя предлагающих.

*(С твоя език мъдро си просветил чрез божествени
вдъхновения твоите люде да почитат единната Троица,
неразделна по естество, а по лица разделяема, затова
радостно празнуваме всесвятата твоя памет и те имаме за
молитвеник пред Бога.)*

Свети мъченици Трофим и Евкарпий († ок.

300 г.)

*Свети мъченик Трофим
Никомидийски. Фрагмент от стара
стенопис. Косово, Сърбия*

По времето, когато в Никомидия се повдигнало гонение срещу християните, всички изповедници на Христа били хващани и хвърляни в тъмница, а след това ги съдели, при което били подлагани на много и различни изтезания и на жестоки мъчения; и тези, които оставали непоколебими в изповядването на Христа, нашия Бог, били наказвани със смърт. В това време светите мъченици Трофим и Евкарпий били известни във войската като едни от най-мъжествените и храбри воители, а поради това се оказали и едни от най-големите врагове на Христа. Те преследвали християните, хвърляли ги в тъмниците и като имали над тях пълна власт, по свое усмотрение подлагали някои на изтезания, а други оставяли да угаснат в тъмниците. Веднъж, когато отивали да задържат едни християни, те видели голям огнен облак, който слизал от

небето и с приближаването си към тях все повече се сгъстявал. От облака излязъл глас, който им казал:

- Защо вие така упорито преследвате Моите раби? Не се заблуждавайте: никой не може да подчини на своята власт тези, които вярват в Мене, но по-добре вие сами се присъединете към тях и тогава ще придобиете за себе си Небесното Царство.

Като видели това и чули думите, Трофим и Евкарпий - тези яростни и жестоки гонители на Христовите раби, паднали на земята, понеже не можели нито да гледат към облака, нито да понесат излизащия от него гръмотевичен глас, и лежейки на земята, си казвали един на друг:

- Наистина, велик е Този Бог, Който ни се яви сега. Блажени ще бъдем, ако станем Негови раби.

И в този миг, когато със страх говорили това, облакът се разделил, обгърнал ги от двете им страни, и от него отново се чул глас:

- Станете и се покайте, и греховете ви ще бъдат простени!

Когато станали, те видели посред облака да седи някакъв много красив мъж, сияещ с необикновена светлина, и голямо множество, което предстояло пред Него и Му служело. Поразени от необикновения Му вид, Трофим и Евкарпий в един глас извикали към Него:

- Приеми ни, защото неизразимо зли и големи са нашите грехове! Няма друг Бог, освен Тебе, Твореца и Единия истинен Бог, а ние все още не сме се присъединили към Твоите раби!

След като казали това, облакът веднага се възнесъл на небето. А Трофим и Евкарпий още дълго време останали тук и плакали, а после, след като се помолили на Бога, се върнали и

освободили всички, които били затворени в тъмниците. Снемайки оковите от тях, те изпращали всички, целувайки ги като братя и им се покланяли; и така всички затворници се върнали по своите домове. Като узнал за това, началникът на град Никомидия страшно се разгневил на Трофим и Евкарпий. Той ги извикал при себе си и започнал да ги разпитва, за да разбере причината за тази тяхна промяна. Те подробно му разказали за явилото им се видение. Тогава началникът заповядал да ги повесят на дърво и да стържат ребрата им с железни зъбци, а след това да трият раните им с въжета от конски косми. Светите мъченици мъжествено понасяли мъченията и се молели, радостно благодарейки на Бога. С това те предизвикали още по-яроsten гняв в началника на града и той заповядал да запалят голям огън и да ги хвърлят в него. Когато кладата била запалена, светиите сами влезли в огъня и прославяйки Бога, предали праведните си души в Неговите ръце. Такава била мъченическата кончина на светите мъченици Трофим и Евкарпий.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}